

ĐÁP ÁN THAM KHẢO
KÌ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT NĂM HỌC 2023 - 2024
MÔN: NGỮ VĂN
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TỈNH SƠN LA

PHẦN 1: ĐỌC HIỂU (3,0 ĐIỂM)

Câu 1: Theo lời người cha, cái tên có những ý nghĩa:

- + Cái tiếng đẹp đẽ nhất mà người ta sẽ gọi trong suốt cuộc đời một đứa trẻ.
- + Khi nhớ về một cái tên tức là ta nhớ về một con người có cái tên đó.

Câu 2: Trong đoạn trích, khi gọi tên người thân của mình, ta cảm thấy:

- + Không gì tuyệt diệu hơn khi mình gọi tên người thân của mình.
- + Khi mình lớn cái tên ấy vẫn đi theo, giữ nó như một kỉ niệm về người bố và người mẹ. Đó cũng là tình cảm ưu ái mà bố mẹ muốn dành cho.

Câu 3: HS bày tỏ quan điểm của mình về ý kiến.

Gợi ý đồng tình, vì:

- + Trên đời này mỗi người chỉ có một người mẹ, bởi vậy tên gọi đó sẽ đồng hành, dõi theo chúng ta cả một đời mỗi khi ta cất tiếng gọi.
- + Tên gọi mẹ còn chứa nhiều ý nghĩa đối với cuộc đời của mỗi đứa con.

Câu 4: HS suy nghĩ, bày tỏ ý kiến.

Gợi ý: Bày tỏ sự trân trọng, biết ơn với cái tên của mình bởi những tên đó đã được bố mẹ dành tình cảm đặc biệt cho với mong muốn cuộc đời chúng ta sẽ tốt đẹp như vậy.

PHẦN 2: LÀM VĂN (7,0 ĐIỂM)

Câu 1:

1. Mở đoạn

- Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: Tình yêu thương của cha mẹ có thể là động lực nhưng cũng có thể là áp lực cho con cái.

2. Thân đoạn

- Giải thích tình cảm giữa cha mẹ và con cái: là tình yêu thương, quý mến, đùm bọc, giúp đỡ nhau của các thành viên trong gia đình.

- Bàn luận:

+ Gia đình có được hạnh phúc, êm ấm, dạt dào tình cảm hay không hoàn toàn là do ý thức, hành vi của con người đối xử với nhau trong gia đình.

+ Sự kỳ vọng của gia đình đối với con cái thường xuất phát từ tình yêu thương vô điều kiện.

+ Cha mẹ có thể kỳ vọng vào con cái vì không hài lòng với cuộc đời. Họ không muốn con cái gặp phải hoàn cảnh trớ trêu như bản thân nên luôn kỳ vọng và tạo áp lực để con học tập.

- + Cha mẹ có vị trí trong xã hội luôn kỳ vọng con cái cũng đạt được những thành tựu tương tự hoặc có những thành công vượt xa bố mẹ.
- + Chúng ta - những người con trong một gia đình nhỏ hãy cố gắng vun đắp một mái ấm hạnh phúc, hãy có những hành động, cách cư xử đúng đắn, từ đó làm nền tảng để gia đình to - đất nước Việt Nam phát triển bền vững hơn.
- HS đưa ra dẫn chứng phù hợp.

3. Kết đoạn

- Khẳng định vấn đề vừa nghị luận.
- Liên hệ bản thân.

Câu 2:

1. Mở bài

- Giới thiệu khái quát về tác giả Bằng Việt và tác phẩm Bếp lửa.
- Giới thiệu khái quát về đoạn văn phân tích.

2. Thân bài

- Hình ảnh “bếp lửa, nhóm lửa” mang ý nghĩa trừu tượng và khái quát:
- + “Bếp lửa” mà người bà nhóm, không chỉ là với những nguyên liệu tự nhiên mà còn nhóm bởi tình yêu thương “ủ sẵn” của bà.
- + Điệp từ “một ngọn lửa”: thể hiện sức sống mãnh liệt và dai dẳng của ngọn lửa.
- Khẳng định sự bền bỉ của tình yêu thương mà bà dành cho người cháu của mình..
- + “Ngọn lửa” ấy còn chứa cả ý chí và nghị lực sống phi thường của bà trong những năm tháng đói khát chiến tranh.
- Cuộc đời của bà:
- + Từ láy "lận đận" và cụm từ "biết mấy nắng mưa": gợi ra sự tàn tảo, vất vả của người bà.
- + Điệp từ “nhóm”: nhấn mạnh ý nghĩa của công việc "nhóm lửa" mỗi sớm mai của bà.
- Bà "nhóm lửa" không chỉ là để nấu cơm với "khoai sắn ngọt bùi", với "nồi xôi gạo mới" mà còn "nhóm" lên cả sự sẻ chia "tâm tình" với người cháu của mình.
- + Cụm từ "ấp iu nồng đượm" chỉ sự chi chút, tỉ mỉ của người bà khi nhóm bếp
- + Câu cảm thán "Ôi kì lạ và thiêng liêng - bếp lửa": thể hiện niềm xúc động chân thành của nhà thơ khi phát hiện ra một chân lý bình dị.
- => Những suy ngẫm của người cháu trưởng thành về bà và cuộc đời của bà, đồng thời khẳng định tình cảm chân thành của người cháu dành cho bà của mình.
- Đặc sắc nghệ thuật:
- + Thể hiện hình tượng bếp lửa thông qua giọng điệu thơ chân thành và đa diết.
- + Thể thơ tự do cùng nhịp thơ linh hoạt đã khắc họa hình tượng bếp lửa rất thành công.
- + Ngôn ngữ trong thơ trong sáng, chân thành, mộc mạc như chính tình cảm của nhà thơ đối với bà của mình.

3. Kết bài

- Khẳng định giá trị của tác phẩm, đoạn thơ.